

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	12.03.2026, Haapsalu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Marelle Ulla
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuuri I osakond
Kriminaalasja number:	25257000130
Kuriteo kvalifikatsioon:	Karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (ik xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	22.06.2025

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX kahtlustatakse KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeriva kuriteo toimepanemises, s.o on mootorsõiduki juhi poolt liiklus- või käitumisnõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus. XXX juhtis 22.06.2025 kella XX ajal Haapsalu linnas XXX XXX juures mootorsõidukit Toyota XXX registreerimismärgiga XXX, millega tagurdas otsa jalakäijale XXX, põhjustades ettevaatamatusest liiklusõnnetuse. Otsasõidu tagajärjel kukkunud XXX sai vähemalt neli kuud kestva so raske tervisekahjustuse - vasaku reieluukaela killulise nihkumisega murru.

Oma tegevusega rikkus XXX liiklusseaduse (edaspidi LS) § 17 lg 5 p 6 nõudeid, mille kohaselt mitterööbassõiduki juht peab andma teed tagurdades kõigile liiklejaile; LS § 35 lg 1 ja lg 2 p 1 nõudeid, mille kohaselt juht ei tohi oma tegevusega ohustada jalakäijat ja lisaks LS § 17 lõikes 5 sätestatule juht peab andma teed jalakäijale tagurdades; LS § 49 lg 1 nõudeid, mille kohaselt juht ei tohi tagurdades ohustada ega takistada teist liiklejat, vajaduse korral tuleb kasutada teise isiku abi.

Kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

Käesoleval juhul on prokurör seisukohal, et isiku süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seaduseandja sätestatud karistusraame. Kahtlustatav XXX on XX-aastane ja seejuures varem väärteo- ning kriminaalkorras karistamata. Prokuratuuri andmetel ei ole tema suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Samuti ei ole isiku suhtes varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 ega muul alusel. Seega on XXX käitunud siiani õiguskuulekalt. Käesolevas kriminaalasjas süüks arvatud kuritegu on temal toime pandud ettevaatamatusest. XXX on kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistanud liiklusnõuete rikkumist ja kahetsenud tekitatud tagajärge.

KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritav kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustik näeb ette karistusena rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Karistusseadustikus sätestatu kohaselt ei ole viidatud kuriteo eest ette nähtud vangistuse alamäärä. Karistusraamistiku ulatuse seadmisega annab seadusandja hinnangu sellele, kui kaalukas on õigushüve rikkumine ja kui intensiivset karistusõiguslikku sekkumist on rikkumise korral vajalik rakendada. Antud juhtumi puhul ei oleks välistatud, et kohtus karistamisel võiks kõne alla tulla ka rahalise karistuse kohaldamine, mis on leebeim sanktsioonivorm. Isegi kui möönda, et antud süüteo eest oleks karistusena vajalik kohaldada vangistust, oleks see tõenäoliselt tingimuslik. Nendel kaalutlustel on võimalik teha järeldus, et kahtlustatava süü ei ole nii suure kaaluga, mis tingiks vältimatult tema suhtes kohtulikku karistamist.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik lähtuvalt avalikust menetlushuvist. Avaliku menetlushuvi all tuleb mõista üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Nii on avalik menetlushuvi olemas näiteks juhul kui isikut on ühe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist samaliigilise süüteo eest karistatud. Karistusregistri andmetel ei ole XXX varem karistatud. Liikluslalase kuriteo puhul on aga avalik menetlushuvi olemas ka mootorsõiduki juhi poolt inimese surma või raske tervisekahjustuse põhjustamisel nagu näiteks KarS § 423 sätestatud kuritegu. Seega XXX osas on avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks olemas just viimasel põhjusel, kuid prokuröri hinnangul esinevad siiski erandlikud asjaolud, mille puhul võib järeldada, et avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks on ära langenud ja seda alljärgnevatel põhjendustel.

Kriminaalasjas on tuvastatud, et kahtlustatav XXX on toime pannud ühe liikluslalase kuriteo, mis tähendab, et tema puhul ei ole tegemist korduva käitumismustriga. Lisaks on tegemist mitte tahtliku, vaid ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumisega ja sellest raske tagajärje põhjustamisega. Kahtlustatav on juhtunud koheselt kahetsenud ja avaldanud muret kannatanu tervise pärast. Prokuröri hinnangul kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole ilmselgelt mõõdukas ning kahtlustatavat on võimalik mõjutada kriminaalmenetluse lõpetamisel määratud kohustuste täitmisega.

Kriminaalasjas on kannatanu esitanud süüdlase vastu tsiviilhagi, mis koosneb varalise kahju nõudest 789.76 eurot ja mittevaralisest kahjust 1000 eurot. Tsiviilkostjana kaasatud If P&C Insurance AS poolt on kannatanule hüvitatud nii varaline kui mittevaraline kahju ning käesoleval ajal kannatanul puuduvad kahjunõuded kahtlustatava XXX vastu.

Eelnevast tulenevalt on prokurör seisukohal, et XXX õiguskäitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Seega hinnates kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat käitumist, on KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid võimalik saavutada käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega. Kohustuste täitmise tähtaeg on kuus kuud alates kriminaalmenetluse lõpetamisest.

Et tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis lõpetatakse kriminaalmenetlus kahtlustatava suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25257000130 menetlus seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.
2. **Määratud kohustuse liik ja määr: XXX on kohustatud**
- 2.1 **tasuma 1300 (üks tuhat kolmsada) eurot sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides.**
Makse tasumisel märkida maksekorralduse selgitusse kriminaalasja number 25257000130.
Makseinfo lisalehel.
Kahtlustataval tuleb sihtotstarbelise makse(te) tasumise kohta esitada prokuratuurile maksekorraldus(ed) e-posti aadressile laanerp.kohustused@list.prokuratuur.ee või paberkandjal aadressil Sadama 21, Haapsalu 90502.
- 2.2 **tasuma kriminaalmenetluse kulud 155 (üks sada viiskümmend) eurot.** Makseinfo lisalehel.
3. **Kohustuste täitmise lõpptähtaeg on 12.september 2026.a.**
4. KrMS 4.peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole kohaldatud
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: ei ole
6. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole kogutud.
7. Kriminaalmenetluse kulud: isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu summas 155 eurot tuleb kahtlustataval tasuda kriminaalmenetluse lõpetamisel määratud kohustusena.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määrus anda kahtlustatavale, saata kannatanule ja tsiviilkostjale If P&C Insurance AS.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Marelle Ulla
abiprokurör

Mulle on selgitatud, et kohustuste täitmata jätmise korral kriminaalmenetlus uuendatakse.

..... (XXX allkiri, kuupäev)